

***p*ro**

Publicatie- en Reproductierechten Organisatie

Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

1	Bestuursverslag	3
1.1	Kerncijfers	4
1.2	Over Stichting PRO	5
1.3	Governance	8
1.4	Kerncijfers rechtenopbrengsten en repartitie	13
1.5	Toelichting - Sectie PRO leenrechtvergoeding Uitgevers	14
1.6	Toelichting - Sectie CLIP (CLIP gelden)	16
1.7	Toelichting - Sectie PRO Mandaat	18
1.8	Begroting 2020	21
2	Jaarrekening	22
2.1	Balans per 31 december 2019	23
2.2	Staat van baten en lasten over 2019	24
2.3	Kasstroomoverzicht over 2019	25
2.4	Mutatieoverzicht te verdelen rechten over 2019	26
2.5	Toelichtingen op de jaarrekening	27
2.6	Toelichting op de balans	29
2.7	Toelichting op staat van baten en lasten	33
2.8	Gebeurtenissen na balansdatum	33
2.9	WNT-verantwoording	33
2.10	Ondertekening	34
3	Overige gegevens	35
3.1	Samenstelling bestuur en leden secties	35
3.2	Nevenfuncties directie, bestuurs- en sectieleden	36
3.3	Controleverklaring	41

1 Bestuursverslag

Voorwoord

De ontwikkelingen die de stichting het afgelopen jaar heeft doorgemaakt en de keuzes die gemaakt zijn naar aanleiding van deze ontwikkelingen, zijn kenmerkend voor stichting PRO, de fase waarin de stichting zich nu bevindt en het collectief beheer in het algemeen.

Door de discussie over de governance van collectief beheersorganisaties (CBO's), en meer specifiek de wijze waarop de uitvoering en het toezicht op die uitvoering is ingericht, heeft de sectie PRN/IPRO van Stichting PRO zich afgesplitst.

Er is er per 1 januari 2019 een separate stichting ontstaan voor de uitvoering van de readerregelingen (Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties, kortweg: Stichting UvO). De splitsing van PRO heeft uiteraard nogal wat consequenties voor dit jaarverslag. Om dit jaarverslag leesbaar en begrijpelijk te houden, is waar mogelijk de sectie PRN/IPRO uitgesloten van alle vergelijkende cijfers over het verleden. Door de splitsing ontstaat er een situatie waarbij de autonomie rondom de uitvoering van de readerregelingen gewaarborgd is. Alle belanghebbenden ondersteunen deze oplossing. Het bestuur van PRO heeft uitgesproken dat de discussie over de bestuursstructuur daarmee op dit punt is afgerond. Er wordt binnen PRO gewerkt conform het zogenoemde hybride model: het bestuur plus directiemodel.

De statuten zijn in 2019 geactualiseerd waarbij de splitsing is verwerkt. Dat wil overigens niet zeggen dat de structuur, waarbij er gewerkt wordt met een Algemeen Bestuur en beleidsondersteunende secties per regeling, in beton gegoten is. Sterker nog, alhoewel de overige secties hebben uitgesproken zich te blijven verenigen onder Stichting PRO, heeft de sectie CLIP in 2019 aangegeven de uitvoering van de CLIP regeling te willen staken. Een voortdurende discussie van heel andere aard is hier debet aan. Voor uitgevers is het collectief beheer nooit een doel op zich geweest.

Slechts indien uitgevers niet of heel moeilijk op individueel niveau hun rechten kunnen uitoefenen, is het collectief beheer een oplossing. De be-

langhebbenden binnen CLIP hebben in 2019, na een uitvoerige en zorgvuldig gevoerde discussie, geconcludeerd dat voor het zakelijk hergebruik van hun content door mediamonitor- en analyse bureau's, zij inmiddels zelf voldoende toegerust zijn om deze service te gaan aanbieden aan gebruikers. Dat betekent dat per 2020 er geen CLIP licenties meer worden aangeboden en dat uitgevers zelf direct in contact kunnen treden om meer maatwerk aan te bieden aan de gebruikers van hun content.

Met het wegvallen van de sectie PRN/IPRO en CLIP is Stichting PRO een vehikel waarbij de uitgeversaandelen uit de Leenrecht- en Thuis kopiëregeling worden verdeeld. Doordat de aandacht van de stichting hiermee volledig wordt gericht op de verdeelactiviteiten (de zogenoemde repartitie), is het niet vreemd dat uitgevers graag zien dat de uitgeversaandelen vanuit de Reprorechtregeling op termijn verdeeld worden door Stichting PRO.

Deze mogelijke aanpassing is reeds uitgewerkt in samenwerking met Stichting Reprorecht en alle belanghebbenden en is onderdeel van een omvangrijk en complex dossier. De hoop en de verwachting is dat de implementatie van die oplossing in 2020 kan worden afgerond.

Het idee is dat door die wijziging Stichting PRO een verdeelorganisatie wordt waar de uitgeversaandelen vanuit Leenrecht, Thuis kopie en Reprorecht aangeboden kunnen worden aan de uitgevers. Er ontstaat dan een verdeelorganisatie die volledig opnieuw is ingericht maar leunt op de ervaring en kennis van alle betrokken uitgevers en de professionele medewerkers van Cedar. Dat maakt dat het bestuur van PRO met het nodige vertrouwen de toekomst tegemoet treedt.

In 2020 hebben we inmiddels te maken met een wereldwijde Corona-pandemie, met voor velen grote medische- en financiële impact. Waar de impact voor de individuele rechthebbenden van PRO groot kan zijn, lijkt de financiële impact in 2020 voor PRO zelf en de vergoedingen die PRO zal innen voor - en doorbetalen aan haar rechthebbenden beperkt.

Henk van der Rijst
Voorzitter Stichting PRO

Bedragen * € 1.000	2019	2018
Rechtenopbrengsten		
Nederlandse gebruikers	283	308
Nederlandse CBO's	3.489	4.422
Buitenlandse CBO's	160	233
	<u>3.932</u>	<u>4.963</u>
Repartitie		
Rechthebbenden	4.128	4.949
Nederlandse CBO's	12	1.617
Buitenlandse CBO's	20	49
Netto repartitie	<u>4.160</u>	<u>6.615</u>
Ingehouden administratievergoeding	363	562
Repartitie	<u>4.523</u>	<u>7.177</u>
Te verdelen rechten	<u>955</u>	<u>1.692</u>
Staat van baten en lasten		
Baten	380	568
Bedrijfslasten	-386	-328
Saldo van baten en lasten	-6	240
Financieel resultaat	0	0
Resultaat	<u>-6</u>	<u>240</u>
Kengetallen		
Feitelijke inhoudingspercentage	8,0%	7,8%
Bedrijfslasten in % van de rechtenopbrengs	9,8%	6,6%
Bedrijfslasten in % van de repartitie	8,5%	4,6%
Jaarmutatie bedrijfslasten	17,7%	-10,6%
Jaarmutatie CPI	1,6%	1,7%
Aantal gefactureerde gebruikers	28	30
Aantal vertegenwoordigde rechthebbenden	1.725	1.686
Aantal uitgekeerde rechthebbenden	864	829
Aantal FTE	1,8	1,4

De vergelijkende kerncijfers over 2018 zijn gecorrigeerd i.v.m. de afsplitsing van de sectie PRN/IPRO per 1 januari 2019.

Toelichting op de kerncijfers

Rechtenopbrengsten

De rechtenopbrengsten bedragen € 3,9 miljoen (2018: € 4,9 miljoen), een flinke daling ten opzichte van vorig verslagjaar. In 2018 is er echter een incidenteel hoge uitkering van Stichting Leenrecht ontvangen. Binnen Leenrecht is er eind 2018 overeenstemming bereikt over de uitkering van de uitgeversaandelen. Daardoor is er in 2018 feitelijk een aandeel aangeboden aan PRO dat ongeveer 120% bedraagt van een regulier jaar. Daarnaast is de uitkering vanuit de thuiskopieregeling lager dan in het vorig verslagjaar. Dit wordt veroorzaakt doordat Thuiskopie regelingen treft met betalingsplichten voor verkopen in het verleden. Inmiddels zijn praktisch al die dossiers afgehandeld.

Repartitie

De netto repartitie bedraagt dit jaar € 4,2 miljoen (2018: € 6,6 miljoen). Dat is een prima resultaat voor een regulier jaar. Omdat er in 2018 echter twee incidentele posten zijn verdeeld, ontstaat dit significante verschil. In 2018 is er echter eenmalig € 3,4 miljoen uitgekeerd aan rechthebbenden. De uitgestelde ontvangsten vanuit Stichting Leenrecht zijn daarnaast in 2018 direct toegevoegd aan de repartitie en nog in 2018 aangeboden aan uitgevers. Daardoor is er in 2018 een incidenteel hoge Leenrechtuitkering aangeboden aan de uitgevers.

Te verdelen rechten

De post te verdelen rechten is verder teruggebracht en bedraagt € 1 miljoen (2018: € 1,7 miljoen). De ambitie is om de gelden zo snel als mogelijk aan te bieden aan uitgevers.

Staat van baten en lasten

De ingehouden administratievergoedingen vormden de baten waarmee de activiteiten van Stichting PRO worden gefinancierd. Door de directe koppeling tussen de gelden die worden geïncasseerd en verdeeld en de ingehouden administratievergoeding, is een daling van de baten een logisch gevolg. Er is € 380.000 aan baten gerealiseerd (2018: € 568.000). De kosten zijn met € 58.000 gestegen ten opzichte van 2018. Dit zijn personeelskosten. In 2018 was er echter sprake van onderbezetting van personeel, met

name door langdurig ziekteverzuim. In 2019 was de personele bezetting weer conform begroting.

Kengetallen

In de Algemene Maatregel van Bestuur bij de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten wordt een kostennorm gehanteerd van 15%. Daarnaast wordt de Consumentenprijsindex (CPI) als norm gehanteerd voor de stijging van de totale bedrijfslasten. De ambitie van Stichting PRO is om de gelden zo snel en efficiënt mogelijk aan te bieden aan de uitgevers, met een minimale kosteninhouding. De verschillende regelingen die Stichting PRO uitvoert, hebben allen een eigen karakter en verschillen in arbeidsintensiteit. In goed overleg met rechthebbenden en Cedar als uitvoeringsorganisatie, wordt door het bestuur per regeling vastgesteld welke werkzaamheden nodig zijn om de regelingen naar tevredenheid van alle partijen uit te voeren. Op basis van deze werkzaamheden, de bijbehorende kosten en de verwachte incasso, worden de inhoudingspercentages vastgesteld. Daarbij wordt uiteraard continue de balans gezocht tussen serviceniveau, kostenbeheersing en continuïteit van de regelingen. Dit resulteert in een inhoudingspercentage over alle regelingen van 9,8% van de rechtenopbrengsten of 8,5% van de bruto repartitie. Er zijn 17,7% % meer kosten gerealiseerd dan in het vorig boekjaar. Deze kosten zijn veroorzaakt door de inzet van meer personeel ten opzichte van 2018.

Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO) is in 1997 opgericht door de Mediafederatie (voorheen NUV). De stichting heeft ten doel, zonder winstoogmerk voor zichzelf, het behartigen of doen behartigen van de belangen van uitgevers en de door hun vertegenwoordigde auteurs op het gebied van collectieve exploitatie door de collectieve administratie te verzorgen van auteursrechten die uitgevers niet of moeilijk individueel kunnen uitoefenen. Inmiddels voert Stichting PRO de administratie inzake het gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal in knipselkranten en voor de 'LiteROM'. Tevens verdeelt Stichting PRO het uitgeversdeel van de leenrecht- en thuiskopiegelden en werft de mandaten van uitgevers waarmee Stichting Reprorecht een regeling voor beperkt digitaal hergebruik binnen het bedrijfsleven aanbiedt.

Omdat deze activiteiten nogal uiteenlopen zijn er verschillende secties binnen Stichting PRO waarbinnen de verschillende administratieve taken zijn ondergebracht. Elke sectie kent een eigen overlegstructuur en een eigen begroting. Elke sectie is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur, dat onder leiding staat van een onafhankelijk voorzitter. De secties benoemen de bestuursleden voor het Algemeen Bestuur van Stichting PRO. Leden van de secties worden benoemd door de verschillende groepen binnen de Mediafederatie. Het Algemeen Bestuur van Stichting PRO vergadert tweemaal per jaar. De dagelijkse leiding ligt bij de directeur van de stichting. Voor de bestuursamenstelling wordt verwezen naar de laatste pagina's van dit jaarverslag.

Sectie PLU (leenrechtgelden)

Openbare bibliotheken betalen voor het uitlenen van werken een vergoeding aan Stichting Leenrecht. Stichting Leenrecht heeft een wettelijke aanwijzing voor deze activiteiten en heeft Stichting PRO aangewezen als verdeelorganisatie voor het uitgeversaandeel in deze vergoeding. Het gaat daarbij om boeken, tijdschriften en multimedia. Het aan uitgevers toekomende deel (30%) van de leenrechtvergoeding wordt door de sectie PLU verdeeld.

De activiteiten van de sectie PLU zijn gebaseerd op artikel 15c Auteurswet. Stichting PRO vrijwaart Stichting Leenrecht voor alle rechthebbenden op basis van de gegevens die Stichting Leenrecht verstrekt.

Uitgevers die met name algemene boeken uitgeven leveren de leden voor deze sectie. Dit zijn immers de producten die het meest worden uitgeleend. Zij worden benoemd door de Groep Algemene Uitgevers van de Mediafederatie. De sectie PLU vergadert twee maal per jaar. De norm voor inhouding aan administratiekosten is vastgesteld op 7,5%.

Sectie CLIP (CLIPgelden)

De sectie CLIP incasseert en verdeelt vergoedingen voor het gebruik van artikelen door knipseldiensten en in knipselkranten, zowel bij gebruikers als bij knipseldiensten zelf. Er zijn regelingen met de commerciële knipseldiensten voor externe levering van knipsels en regelingen voor beperkt intern gebruik met overheid en bedrijfsleven.

Deze activiteiten van CLIP zijn gebaseerd op mandaten van uitgevers (meer dan 700 uitgevers hebben CLIP gemandateerd) om niet-exclusieve licenties

te verstrekken aan knipseldiensten en aan ondernemingen en instellingen met knipselkranten.

Op basis van artikel 15 lid 1 sub 4 van de Auteurswet maken uitgevers een nadrukkelijk voorbehoud voor het overnemen van artikelen. Daarnaast verdeelt de sectie CLIP het uitgeversdeel van de zogenoemde LiteROM-vergoedingen. De vrijwaring aan gebruikers kan alleen worden gegeven voor die uitgevers die CLIP hebben gemandateerd.

Het CLIP-tarief komt voort uit de onderhandelingen tussen dagbladuitgevers en de grootste commerciële knipseldienst na een rechterlijke uitspraak. Deze knipseldienst verhoogde zijn tarief naar 2 euro per knipsel met de afspraak dat de rechthebbenden een royalty van 25% ontvingen met een minimum van 50 cent. Vervolgens is dit minimumtarief jaarlijks geïndexeerd.

Omdat artikelen met name afkomstig zijn uit de dag- en vakbladen, zijn de leden van de sectie uit deze groep uitgevers. De sectie CLIP vergadert twee maal per jaar en de groep NDP Nieuwsmedia van de Mediafederatie benoemt deze leden. De norm voor inhouding aan administratiekosten is vastgesteld op 15%.

Sectie PRO Mandaat

De wettelijke Reprorechtregeling richt zich alleen op het fotokopiëren. Stichting Reprorecht vertegenwoordigt dankzij deze wettelijke aanwijzing alle uitgevers, maar alleen voor dit analoge hergebruik (fotokopieën). Voor ondernemers moet het echter mogelijk zijn om eventueel digitaal hergebruik ook eenvoudig te regelen. Stichting Reprorecht heeft daarvoor de regeling voor het bedrijfsleven uitgebreid.

Voor deze uitbreiding was echter het mandaat nodig van (alle) uitgevers omdat een wettelijke aanwijzing voor het faciliteren van digitaal gebruik ontbreekt. Stichting PRO heeft in Nederland ervaring met het verkrijgen van mandaten, zoals voor de onderwijs- en knipselmarkt. Binnen Stichting PRO is de sectie PRO Mandaat opgericht om de mandaten van uitgevers te werven en te beheren.

Op basis van de huidige verdeling van Reprorechtgelden, vertegenwoordigt PRO Mandaat 100% van deze gelden doordat meer dan 480 uitgevers een mandaat hebben afgegeven.

Stichting PRO vrijwaart Stichting Reprorecht namens alle uitgevers, met uitzondering van uitgevers welke hebben aangegeven niet te willen participeren (de zogenoemde blacklist). De sectie vergadert twee maal per jaar en bestaat uit de acht uitgeversvertegenwoordigers van het Algemeen Bestuur van Stichting Reprorecht. De leden worden benoemd door de Mediafederatie:

- drie leden op voordracht van de Groep Media voor Vak en Wetenschap;
- een lid op voordracht van de Groep Educatieve Uitgeverijen;
- een lid op voordracht van de Groep Nederlandse Dagbladers;
- een lid op voordracht van de Groep Algemene Uitgevers/overige uitgevers;
- een lid op voordracht van de Groep Publiekstijdschriften;
- een lid op voordracht van de Vereniging van Muziekuitgevers.

Stichting de Thuis kopie heeft Stichting PRO aangewezen als verdeelorganisatie voor de uitgeversaandelen in de Thuis kopieregeling. Omdat alle groepen rechthebbenden reeds vertegenwoordigd zijn binnen de sectie PRO Mandaat is besloten om voor de verdeling van deze gelden geen nieuwe sectie op te richten maar de activiteiten onder te brengen bij de sectie PRO Mandaat. Er is voor deze activiteit een kostennorm van 7,5% vastgesteld.

Cedar B.V.

Stichting PRO heeft op basis van een dienstverleningsovereenkomst de uitvoering van haar activiteiten ondergebracht bij het Centrum voor Dienstverlening Auteurs- en aanverwante Rechten (Cedar B.V.).

Bij Cedar zijn gedurende het verslagjaar gemiddeld 1,8 FTE werkzaam geweest ten behoeve van Stichting PRO.

Cedar voert de volledige facilitaire dienstverlening uit voor zeven auteursrechtenorganisaties: Stichting Leenrecht, Stichting Lira, Stichting PRO, Stichting UvO, Stichting Reprorecht, Stichting de Thuis kopie en Stichting VEVAM. Daartoe behoren diensten als financiële administratie, communicatie, huisvesting en personeelszaken. Daarnaast neemt Stichting PRO deel in het bestuur van Stichting Cedar: de aandeelhouder van Cedar B.V.

VOI©E

Stichting PRO is lid van de Vereniging van Organisaties die het Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren, kortweg VOI©E. De vereniging streeft ernaar het begrip voor de uitoefening van het auteursrecht en de naburige rechten te vergroten en de informatie over de werkwijze van de collectieve beheersorganisaties (CBO's) te verbeteren.

VOI©E fungeert namens de CBO's als aanspreekpunt voor vragen over de collectieve uitoefening van het auteursrecht en de naburige rechten. Daarnaast vervult VOI©E de functie van meldpunt voor kritiek of klachten. Alle CBO's die in Nederland actief zijn, zijn lid van VOI©E en verbinden zich daarmee aan een gedragscode. VOI©E ziet toe op naleving van deze gedragscode. Stichting PRO is sinds 2011 in het bezit van het CBO Keurmerk.

Via de contributie van VOI©E betaalt Stichting PRO tevens haar aandeel in de financiering van de piraterij bestrijding door Stichting BREIN.

Richtlijnen Goed bestuur en Integriteit CBO's

Stichting PRO heeft zich gecommitteerd aan de Principes en Best Practice-bepalingen van de Richtlijnen Goed bestuur en integriteit CBO's.

De sectieleden worden benoemd door het de Mediafederatie (voorheen Nederlands Uitgeversverbond, NUV). De verschillende secties kiezen uit hun midden een voorzitter. De voorzitters van de secties vormen gezamenlijk het Algemeen Bestuur van Stichting PRO. De zeggenschap over de materiële bevoegdheden met betrekking tot het beheer berust bij het Algemeen Bestuur van Stichting PRO. Profielschetsen van voorzitter en bestuurders zijn beschikbaar via de [website](#) van Stichting PRO.

Leden van het bestuur, inclusief de leden van de secties, voeren deze taak onbezoldigd uit. De activiteiten worden onder werktijd uitgevoerd en derhalve zijn de functies indirect bezoldigd. Zij ontvangen echter geen vergoedingen of vacatiegelden van Stichting PRO. Derhalve is er voor gekozen om in het overzicht van nevenfuncties de posities van bestuursleden als onbezoldigd te presenteren. Het presenteren van de functies als bezoldigd, zou immers de suggestie wekken dat de leden een vergoeding ontvangen voor hun inzet als sectie-of bestuurslid.

Uitzondering vormt de voorzitter van het Algemeen Bestuur van Stichting PRO. Deze voorzitter is onafhankelijk en ontvangt een dagvergoeding voor de vergaderingen die worden bijgewoond.

De repartitiereglementen, op basis waarvan Stichting PRO de gelden beschikbaar stelt aan uitgevers, zijn in 2017 geëvalueerd. De reglementen worden in 2020 wederom geëvalueerd.

Bestuursmodel

Door aanpassingen in de wet Toezicht (WTCBO) die op 26 november 2016 van kracht is geworden, dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen de toezichtfunctie en de dagelijkse leiding. Deze twee rollen kunnen niet meer door een enkel bestuur worden uitgevoerd.

In dat licht heeft Stichting PRO te kennen gegeven te willen voldoen aan de vereisten op het gebied van governance door het huidige 'bestuur' te belasten met de toezichtfunctie en in te richten als toezichtorgaan en daarnaast een directeur verantwoordelijk te maken voor de dagelijkse leiding. Daarbij heeft Stichting PRO in overleg met het CvTA vastgesteld dat het mogelijk moet zijn om een dergelijk toezichtorgaan te blijven belasten met de status van stichtingsbestuur conform het BW.

Het CvTA kon akkoord gaan met dit voorstel indien deze beperkingen van de bevoegdheden van het bestuur (optredend als toezichtfunctie) en de gepaste afstand van dit bestuur (optredend als toezichtfunctie) tot het uitvoeren van de dagelijkse leiding in opzet (statuten, reglementen) en in werking (besluitvorming, handelingen) wordt ingericht en nageleefd. Stichting PRO hanteert het bestuur + directiemodel per 1 januari 2018.

Splitsing Stichting PRO

Het bestuur heeft in 2018 het besluit genomen om de stichting te splitsen. Stichting PRO heeft per 1 januari 2019 een gedeelte van haar activiteiten afgesplitst naar Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties. Dit betekent dat alle activiteiten die voor de splitsing werden uitgevoerd binnen de sectie PRO Readerregeling Nederland (sectie PRN) en de sectie International Publishers Rights Organisation (sectie IPRO) zijn ondergebracht in de separate stichting. Daarbij is het idee dat de separate stichting als separate rechtsvorm over de autonomie beschikt om snel beslissingen te kunnen nemen of te accorderen, waarbij het eenvoudiger wordt om een strategie uit te werken voor de collectieve onderwijsregelingen, de verschillende uitgeefgroepen zich meer kunnen identificeren met die specifieke stichting en waarbij afstemming met de betreffende achterban eenvoudiger wordt (effectiever en efficiënter).

Middelenbeheer

Door het bestuur van de Stichting PRO is in het Statuut middelenbeheer beleid vastgesteld voor het beheer van de beschikbare liquide middelen. Het Statuut wordt gebruikt om de afspraken tussen de stichting, Cedar B.V. en banken voor het beheer van de liquide middelen te formaliseren. Zoals vastgelegd in het Statuut middelenbeheer van de stichting dienen de voor beheer van de liquide middelen van de stichting gekozen producten een grote mate van zekerheid te geven met betrekking tot het garanderen van

de hoofdsom op einddatum van de belegging. De beoordeling hiervan wordt gedaan op basis van de criteria welke zijn afgeleid van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Stichting PRO heeft de uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot (onder meer) de inkomende en uitgaande geldstromen uitbesteed aan Cedar. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is Cedar tekenbevoegd voor de bankrekeningen van de stichting.

Klachten en bezwaren gebruikers

Stichting PRO doet er alles aan om de werkzaamheden in de keten van inning en verdeling van vergoedingen zorgvuldig uit te voeren. Om eventuele klachten binnen de voorgeschreven regels van de gedragscode van de brancheorganisatie VOI©E te kunnen behandelen, heeft Stichting PRO een officiële klachten- en bezwarenprocedure. Klachten over bijvoorbeeld de administratieve afhandeling of bezwaren van meer principiële aard worden via deze procedure op correcte wijze afgehandeld. Meer informatie is gepresenteerd op de website van stichting PRO: www.stichting-pro.nl.

Klachten en bezwaren rechthebbenden

Er is een separaat orgaan gecreëerd dat belast is met de behandeling van klachten en bezwaren van rechthebbenden. De heer Theo Röell (vicepresident Rechtbank Haarlem) is aangewezen als voorzitter van deze geschillencommissie.

Sociaal cultureel beleid

Het beleid van de Stichting is om zoveel als mogelijk gelden, direct aan te bieden aan uitgevers. Er worden derhalve geen gelden beschikbaar gesteld voor sociaal-culturele doeleinden.

Reservering claims rechthebbenden

Beschikbare gelden worden zo spoedig mogelijk uitgekeerd aan uitgevers. Door de aard van de regelingen en het feit dat Stichting PRO aan uitgevers uitkeert, is het aandeel van onbekende rechthebbenden zeer gering. Dit aandeel blijft drie jaar lang beschikbaar voor de individuele rechthebbende, in deze periode probeert Stichting PRO de uitgever te achterhalen en kan de uitgever de gelden claimen. Na de periode van drie jaar worden niet uitgekeerde gelden alsnog toegevoegd aan de repartitie van het vol-

gende jaar. Er wordt geen reservering opgebouwd voor claims van rechthebbenden die zich melden na deze periode van drie jaar. Er is in dit verslagjaar € 35.000 aan leenrechtgelden ouder dan drie jaar toegevoegd aan de repartitie.

Kostennorm ketenkosten

Het Algemeen Bestuur, ondersteunt door de verschillende sectiebesturen, ziet toe op de uitvoering van de verschillende regelingen. De bestuurders zijn allen vertegenwoordigers namens uitgevers. Zij hebben namens hun achterban direct belang bij het optimaliseren van de incasso en het beheersen van de kosten. De inhoudingen, noodzakelijk om de uitvoering van de regelingen te financieren, worden in nauw overleg met de verschillende besturen vastgesteld. De kosten die noodzakelijk zijn om een regeling succesvol uit te voeren, zijn volledig afhankelijk van de aard van de regeling.

De uitbetaling van de leenrechtgelden gebeurt met een inhouding van 7,5%. Stichting Leenrecht hanteert een inhoudingspercentage van 7,5%. De totale ketenkosten, van facturatie van de bibliotheken tot aan repartitie aan de uitgevers, blijven hierdoor binnen de gewenste 15%.

De uitbetaling van de thuiskopiegelden gebeurt met een inhouding van 7,5%. Stichting de Thuis kopie hanteert een inhoudingspercentage van 5%. De totale ketenkosten, van facturatie tot aan repartitie aan de uitgevers, blijven hierdoor binnen de gewenste 15%.

Weigering licenties

Stichting PRO (sectie CLIP) heeft het mandaat van uitgevers om namens hen rechten uit te oefenen, c.q. vergoedingen te incasseren. Dit gebeurt op basis van mandaten (van uitgevers), op basis van deze mandaten zijn licentieovereenkomsten opgesteld. Binnen de kaders, zoals vastgesteld in de voorwaarden behorende bij de licenties en contracten, worden zo veel als mogelijk licenties afgesloten. Daarbij worden geen licenties geweigerd aan gebruikers, tenzij de gebruiker een behoefte definieert waarbij de vooraf vastgestelde normen in de licentie worden overschreden. Licenties kunnen daarnaast geweigerd worden indien het gebruik niet valt binnen de wettelijke kaders of het gebruik de belangen van de rechthebbenden onredelijk schaadt. Een overzicht met toegekende en geweigerde licenties wordt aangeboden aan de sectie CLIP.

Transparantieverlag

Op grond van de Wet Toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties en het Besluit transparantieverlag richtlijn collectief beheer moeten collectieve beheersorganisaties verdergaande informatie publiceren dan op basis van BW2 Titel 9 vereist is. Deze publicatieplicht betreft het zogeheten transparantieverlag, dat onderdeel uitmaakt van het directieverlag.

Een aantal vereisten voor het transparantieverlag zijn op grond van andere wet- en regelgeving reeds elders in het jaarverslag opgenomen:

- het kasstroomoverzicht is opgenomen op blz. 25
- informatie over licentieweigeringen is opgenomen op blz. 9
- informatie over de wettelijke en bestuurlijke structuur is opgenomen op blz. 5
- het overzicht van verbonden partijen is opgenomen op blz. 28
- de beloning van bestuursleden en de personen belast met de dagelijkse leiding is opgenomen op blz. 37
- de rechtenopbrengsten per rechtencategorie is opgenomen op blz. 13

De overige vereisten voor het transparantieverlag worden hieronder toegelicht.

Toerekening bedrijfslasten naar rechtencategorie

	Leenrecht	Thuiskopie	CLIP	Totaal
Bedrijfslasten	176	93	116	386
Inhouding SoCu				
Rechtenopbrengst	2.745	873	314	3.932
Kostenpercentage	6,4%	10,7%	37,0%	9,8%

De inhoudingspercentages voor administratievergoedingen op repartities zijn opgenomen op blz. 28.

Te verdelen rechten

Een aantal specifieke eisen zijn van toepassing op de presentatie in het transparantieverslag van de aan rechthebbenden verschuldigde bedragen.

	Leenrecht	Thuiskopie	CLIP	Totaal
Te verdelen 1/1	264	1.264	164	1.692
Rechtenopbrengst	2.745	873	314	3.932
Overige mutaties	6	-157	3	-148
Beschikbaar voor verdeling	3.015	1.980	481	5.476
In verdeling genomen boekjaar	2.810	1.682	314	4.807
Eerder in verdeling genomen	205	-217	16	3
Nog niet in verdeling genomen	0	515	151	666
Repartitie	2.551	1.353	256	4.160
Te verdelen 31/12	257	517	181	955
Waarvan nog niet in verdeling	0	515	151	666
Waarvan relatie onbekend	112	1	0	114
Waarvan relatie bekend/reserveringen	145	1	30	175

De nog niet in verdeling genomen bedragen vallen binnen de wettelijke doorbetalingstermijnen. Deze termijnen van negen maanden na afloop van het jaar van ontvangst van de gelden voor rechtstreeks van betalingsplichtigen ontvangen gelden en zes maanden na ontvangst van gelden van andere CBO's zijn in 2019 gehaald.

Rechtenopbrengsten van en repartitie aan andere CBO's

In onderstaand overzicht zijn de van andere CBO's netto ontvangen en aan hen uitgekeerde bedragen per rechtencategorie opgenomen. Op deze bedragen zijn de gebruikelijke inhoudingspercentages berekend.

		Rechten opbrengsten	Repartitie
Stichting Leenrecht	Leenrecht	2.586	0
Stichting de Thuiskopie	Thuiskopie	873	0
Stichting Lira	CLIP	31	12
CCC	Leenrecht	0	5
PLS	Leenrecht	0	8
Reprobel	Leenrecht	160	0
SOFIA	Leenrecht	0	5
VG Wort	Leenrecht	0	2

Gesloten vertegenwoordigingsovereenkomsten

- Stichting PRO is aangewezen door Stichting Thuiskopie en Stichting Leenrecht;

- Stichting PRO en Stichting Reprorecht kennen een relatie waarbij er een mandaatovereenkomst is gesloten tussen PRO en Reprorecht. Dit valt onder de sectie PRO Mandaat;
- Met de buitenlandse organisaties (CCC/PLS/Copydan/VGWort en Sofia) zijn voor de verdeling van Leenrechtgelden overeenkomsten gesloten. De Belgische uitgevers ontvangen de Leenrechtgelden direct via PRO.

Overige voordelen bestuursleden en directie

Bestuursleden en directie genieten geen overige voordelen. Stichting PRO stelt de uitgevers aandelen mede ter beschikking aan de rechtspersonen (uitgeefbedrijven) waar bestuursleden in loondienst zijn.

Risicobeheersing

Het bestuur van Stichting PRO is zich bewust van de risico's die het gevolg zijn van haar activiteiten als collectieve beheersorganisatie. Stichting PRO maakt voor haar operationele activiteiten gebruik van de diensten van Cedar B.V. Bestuur en directie van PRO zijn verantwoordelijk voor het in overleg met Cedar onderkennen, analyseren en beheersen van de risico's. De risico's worden onderverdeeld naar strategische, governance, financiële en operationele risico's. De risicobereidheid van de stichting om haar doelstellingen te bereiken kan getypeerd worden als risicomijdend. Voor gesignaleerde risico's worden maatregelen ter reductie getroffen.

Strategische risico's: Stichting PRO is sterk afhankelijk van wet- en regelgeving op auteursrechtelijk gebied, alsmede van (technologische) ontwikkelingen in het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken.

Governance risico's: Stichting PRO moet als auteursrechtenorganisatie voldoen aan de eisen van de 'Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten' en valt op basis van deze wet onder het toezicht van het CvTA. Ook is de WNT van toepassing op de bezoldiging van topfunctionarissen. PRO heeft een formele scheiding tussen het (toezichthoudend) bestuur en de directie, alsmede tussen de directie en de feitelijke uitvoering van de operationele processen door medewerkers van Cedar. De rolverdeling tussen bestuur en directie is vastgelegd in het Bestuurs- en Directiereglement.

Financiële risico's: Stichting PRO int, verdeelt en beheert omvangrijke geldstromen. In de operationele en financiële processen zijn diverse maatregelen van interne controle getroffen, waaronder controle-technische functiescheidingen en gelimiteerde tekenbevoegdheden. De gelden worden grotendeels ontvangen van andere collectieve beheersorganisaties en worden geïnd in euro's en op kasbasis verantwoord. De gelden staan uit bij meerdere grote banken in Nederland en zijn direct opeisbaar. Het bestuur van Stichting PRO heeft een Statuut middelenbeheer vastgesteld waarin het beleid met betrekking tot het beheer en beleggen van de beschikbare gelden is vastgelegd. Met betrekking tot het beheerde vermogen is gekozen voor een risicomijdend middelenbeheer. Voor het middelenbeheer zal Cedar bij de uitvoering van taken de uitgangspunten zoals neergelegd in het Statuut middelenbeheer volgen en respecteren. De verantwoordelijkheid voor het middelenbeheer en het beleggingsresultaat ligt bij het bestuur van PRO. De uitvoering van het vastgestelde beleid ligt bij de directie van PRO en de controller van Cedar.

Operationele risico's: Stichting PRO keert vergoedingen uit aan een groot aantal uitgevers en voor divers gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken. De operationele processen zijn ingericht op basis van de door het bestuur vastgestelde en door het CvTA goedgekeurde repartitiereglementen. De stichting maakt gebruik van de dienstverlening van Cedar, waarbij gebruik gemaakt wordt van complexe geautomatiseerde systemen. De beschikbaarheid en betrouwbaarheid van deze systemen is van groot belang. Binnen Cedar zijn maatregelen van interne beheersing getroffen om dit te waarborgen

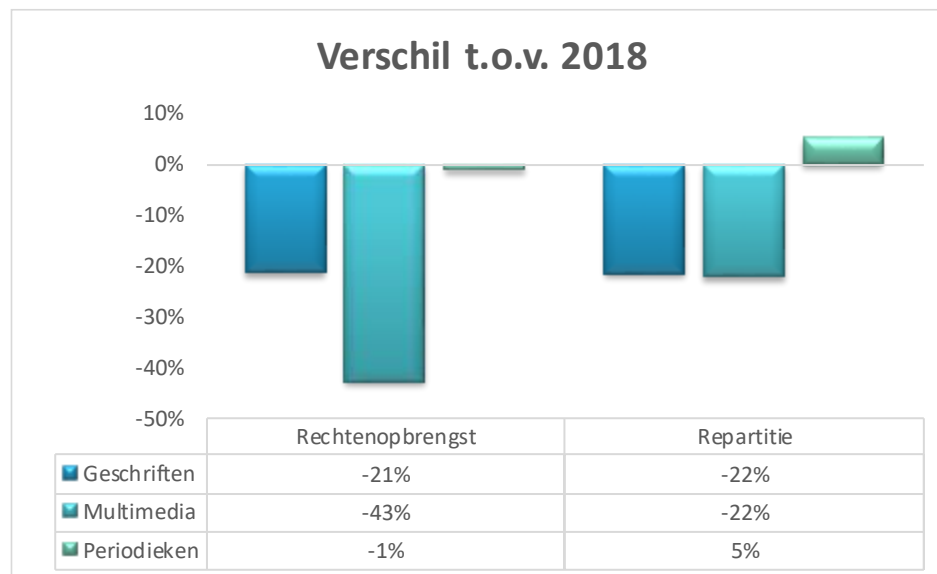
<i>Bedragen * € 1.000</i>	2019	2018	2017	2016	2015
Rechtenopbrengsten					
Sectie PLU	2.745	3.428	2.795	2.747	2.975
Sectie CLIP	314	373	381	497	622
Sectie PRO-Mandaat	873	1.162	0	0	0
Totaal	<u>3.932</u>	<u>4.963</u>	<u>3.176</u>	<u>3.244</u>	<u>3.597</u>
Repartitie					
Sectie PLU	2.551	3.206	3.101	2.541	3.188
Sectie CLIP	256	275	337	489	793
Sectie PRO-Mandaat	1.353	3.134	0	0	0
Totaal netto repartitie	<u>4.160</u>	<u>6.615</u>	<u>3.438</u>	<u>3.030</u>	<u>3.981</u>
Ingehouden administratievergoeding	363	562	312	208	262
Totaal	<u>4.523</u>	<u>7.177</u>	<u>3.750</u>	<u>3.238</u>	<u>4.243</u>
Te verdelen rechten					
Sectie PLU	257	264	300	853	769
Sectie CLIP	181	164	123	137	205
Sectie PRO-Mandaat	517	1.264	0	0	127
Totaal	<u>955</u>	<u>1.692</u>	<u>423</u>	<u>990</u>	<u>1.101</u>
Te verdelen rechten per tijdvak					
2015 en ouder	0	62	146	636	1.098
2016	101	142	90	353	4
2017	423	564	3.978	0	0
2018	198	925	0	0	0
2019	234	0	0	0	0
Totaal	<u>955</u>	<u>1.692</u>	<u>423</u>	<u>990</u>	<u>1.101</u>

In verband met de afsplitsing per 1 januari 2019 van de sectie PRN/IPRO naar Stichting UvO zijn de vergelijkende cijfers over voorgaande jaren in dit bestuursverslag waar mogelijk aangepast. Voor deze cijfers wordt verwezen naar het jaarverslag 2018 van Stichting PRO of het jaarverslag 2019 van Stichting UvO. De vergelijkende cijfers in de jaarrekening sluiten aan op de jaarrekening 2018, waar van toepassing is in de toelichting per post het afgesplitste gedeelte opgenomen. De post overige mutaties is voor de leesbaarheid van de kerncijfers hier niet opgenomen.

<i>Bedragen * € 1.000</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Rechtenopbrengsten					
Geschriften	2.502	3.190	2.534	2.520	2.689
Periodieken	222	211	222	185	235
Multimedia	21	27	39	42	51
	<u>2.745</u>	<u>3.428</u>	<u>2.795</u>	<u>2.747</u>	<u>2.975</u>
Repartitie					
Geschriften	2.315	2.944	2.696	2.202	2.694
Periodieken	204	206	372	226	246
Multimedia	32	56	33	113	248
Totaal netto repartitie	<u>2.551</u>	<u>3.206</u>	<u>3.101</u>	<u>2.541</u>	<u>3.188</u>
Ingehouden administratievergoeding	208	260	251	120	116
	<u>2.759</u>	<u>3.466</u>	<u>3.352</u>	<u>2.661</u>	<u>3.304</u>
Te verdelen rechten					
Geschriften	184	182	175	548	342
Periodieken	21	19	31	207	250
Multimedia	52	63	94	98	177
	<u>257</u>	<u>264</u>	<u>300</u>	<u>853</u>	<u>769</u>

Sectie PLU (leenrechtgelden)

Openbare bibliotheken betalen voor het uitlenen van werken een vergoeding aan Stichting Leenrecht. Het gaat daarbij om boeken, tijdschriften en multimediaproducten. Daarvan wordt het aan uitgevers toekomende deel door de sectie PRO Uitgeversaandelen Leenrecht (PLU) van Stichting PRO verdeeld. De repartitie van de gelden vindt eenmaal per jaar plaats. De sectie vergadert tweemaal per jaar. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in het verslagjaar.

Uitgeversaandeel in leenrechtvergoeding

In het zogenoemde HP/Reprobel arrest heeft de het Europese Hof van Justitie bepaald dat gelden die worden geïncasseerd op basis van een wettelijke aanwijzing en waarbij de wetgever tevens de verdeling bepaalt, een eventuele vergoeding aan uitgevers niet ten koste mag gaan van het auteursdeel.

Vervolgens hebben auteursvertegenwoordigers in Nederland deze zaak aangegrepen om de verdeling van de Nederlandse Reprrecht -en Leenrechtvergoedingen ter discussie te stellen.

Alle belanghebbenden binnen Leenrecht zijn vervolgens op constructieve wijze met elkaar in overleg getreden. Dit heeft geleid tot een tijdelijke oplossing voor de jaren 2016 t/m 2018 en een structurele oplossing voor 2019 en volgende jaren. De tijdelijke oplossing bestond uit een aandeel voor de uitgevers van 80% en een reservering van 20% voor mogelijke claims. De structurele oplossing is in 2019 geformaliseerd. Uitgevers ontvangen een aandeel van 30% vanuit geschriften. Hiermee is de situatie van voor 2016 weer hersteld.

Rechtenopbrengsten en repartitie

De rechtenopbrengst in de leenrechtregeling staan structureel onder druk. Jaarlijks daalt de totale incasso van Stichting leenrecht met ongeveer 5%. Deze daling wordt veroorzaakt door een scala aan ontwikkelingen. Een logische verklaring is dat er minder werken worden uitgeleend. Dat is echter maar een deel van de oorzaak van de dalende incasso.

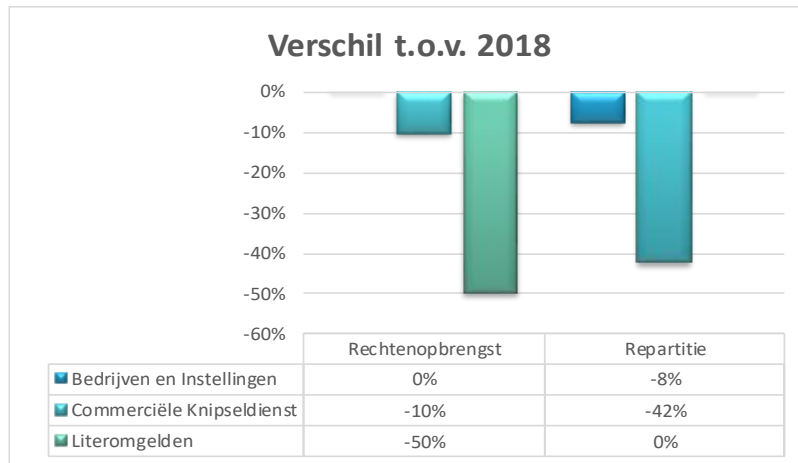
Zo worden de verlengingen sinds enige jaren niet meer afgerekend. Daarnaast heeft een deel van de bibliotheken besloten de collectie onder te brengen bij schoolbibliotheken. Deze schoolbibliotheken zijn vrijgesteld van het betalen van de leenrechtvergoeding waardoor deze uitleningen niet meer worden geregistreerd en afgerekend. De schade voor uitgevers wordt geraamd op minimaal € 200.000 per jaar. In 2019 is er getracht om dit probleem te adresseren bij de bibliotheken en een gezamenlijke oplossing uit te werken. Tot op heden heeft dit echter niet geleid tot een oplossing.

In 2019 is er een reguliere incasso vanuit Leenrecht ontvangen. Doordat in 2018 de toevoeging van de 20% is aangeboden aan PRO, is de totale incasso 2019 ten opzichte van 2018 nu 20% minder. Datzelfde geldt voor de repartitie over 2019.

<i>Bedragen * € 1.000</i>	2019	2018	2017	2016	2015
Rechtenopbrengsten					
Bedrijven en Instellingen	41	41	46	47	71
Commerciële Knipseldienst	242	270	335	414	514
Literomgelden	31	62	0	36	37
	<u>314</u>	<u>373</u>	<u>381</u>	<u>497</u>	<u>622</u>
Repartitie					
Bedrijven en Instellingen	49	53	49	79	272
Commerciële Knipseldienst	128	222	288	381	482
Literomgelden	79	0	0	29	39
Totaal netto repartitie	<u>256</u>	<u>275</u>	<u>337</u>	<u>489</u>	<u>793</u>
Ingehouden administratievergoeding	45	48	61	88	146
	<u>301</u>	<u>323</u>	<u>398</u>	<u>577</u>	<u>939</u>
Te verdelen rechten					
Bedrijven en Instellingen	36	40	58	63	95
Commerciële Knipseldienst	144	67	60	69	106
Literomgelden	1	57	5	5	4
	<u>181</u>	<u>164</u>	<u>123</u>	<u>137</u>	<u>205</u>

Sectie Copyright Licentie-en Incassobureau PRO (CLIP)

De sectie CLIP incasseert en verdeelt vergoedingen voor het gebruik van artikelen door knipseldiensten en in knipselkranten, zowel bij gebruikers als bij knipseldiensten zelf. Er zijn regelingen met de commerciële knipseldiensten voor externe levering van knipsels en een regeling voor beperkt intern gebruik met de overheid en het bedrijfsleven. Daarnaast verdeelt de sectie CLIP het uitgeversdeel van de zogenoemde LiteROM-vergoedingen. De sectie CLIP vergadert twee maal per jaar, vergoedingen worden tweemaal per jaar aangeboden aan rechthebbenden. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen binnen de sectie CLIP.

Rechtenopbrengsten en repartitie

De sectie CLIP wordt al jaren geconfronteerd met een sterke daling van de rechtenopbrengsten. De afgelopen jaren lag de daling tussen de 5% en de 20%. Dit jaar bedraagt de daling 16% ten opzichte van 2018. Er is € 314.000 gefactureerd aan gebruikers (2018: € 373.000).

Toekomst sectie CLIP

De mediamonitoring bedrijven die via CLIP een licentie regelen voor het aanbieden van content aan hun afnemers, worden geconfronteerd met dalende vraag naar artikelen. Deze dienstverlening wordt aan steeds minder klanten aangeboden en er worden daarnaast minder artikelen geleverd aan bestaande klanten.

De bedrijven waarbij het van wezenlijk belang is dat zij alle informatie ontvangen over hun bedrijf of hun promotieactiviteiten, maken tevens meer gebruik van zogenoemde media-analyse partijen. Deze partijen sturen over het algemeen geen artikelen aan hun klanten, zij leveren analyses op basis van de beschikbare content, zonder dat deze artikelen beschikbaar wordt gesteld aan de klant. De regelingen van CLIP voorzien op dit moment niet in dergelijk gebruik.

De dagbladuitgevers zijn de grootste belanghebbenden uitgevers uit deze regeling. Ook deze groep uitgevers worstelt nog met nieuwe verdienmodellen voor digitale content en de wijze waarop de daling in advertentieinkomsten wordt opgevangen.

Alle belanghebbenden binnen CLIP hebben zorgvuldig alle oplossingsrichtingen geïnventariseerd en zijn tot de conclusie gekomen dat het staken van de activiteiten van CLIP, de beste optie is. Per 1 januari 2020 worden er geen licenties meer verstrekt aan gebruikers. In 2020 worden de resterende gelden aangeboden aan rechthebbenden. Daarmee komt een einde aan deze vorm van collectief beheer. Uitgevers gaan op basis van de individuele klantwensen beoordelen op welke wijze zij de gebruikers van dienst kunnen zijn.

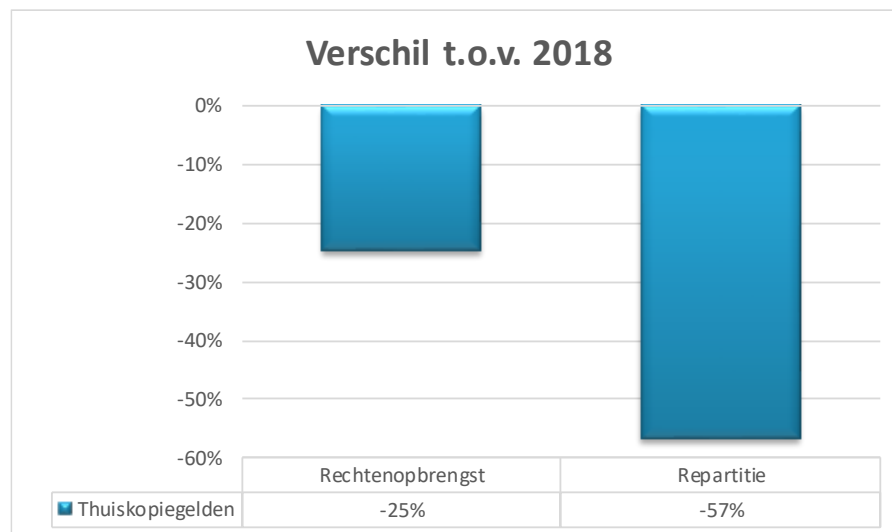

<i>Bedragen * € 1.000</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u> </u>
Rechtenopbrengsten			
Thuiskopiegelden	<u>873</u>	<u>1.162</u>	<u> </u>
	873	1.162	
Repartitie			
Thuiskopiegelden	<u>1.353</u>	<u>3.134</u>	<u> </u>
Totaal netto repartitie	<u>1.353</u>	<u>3.134</u>	<u> </u>
Ingehouden administratievergoeding	<u>110</u>	<u>254</u>	<u> </u>
Totaal	<u>1.463</u>	<u>3.388</u>	<u> </u>
Te verdelen rechten			
Thuiskopiegelden	<u>517</u>	<u>1.264</u>	<u> </u>
	<u>517</u>	<u>1.264</u>	<u> </u>

Sectie PRO Mandaat

De Reprorechtregeling voor het bedrijfsleven is in 2013 aangepast waardoor de mogelijkheid is gecreëerd om naast fotokopiëren ook het digitaal hergebruik af te rekenen met Stichting Reprorecht. Stichting Reprorecht vertegenwoordigt voor het analoge hergebruik (fotokopieën), alle uitgevers dankzij een wettelijke aanwijzing. Mandaten van groepen rechthebbenden zijn echter onontbeerlijk om tevens het digitale hergebruik in het bedrijfsleven te kunnen faciliteren. PRO Mandaat heeft deze mandaten verworven bij de uitgevers en vervolgens Stichting Reprorecht de opdracht gegeven om namens de uitgevers de regeling uit te voeren. Op basis van de huidige verdeling van Reprorechtgeld, vertegenwoordigt PRO Mandaat praktisch 100% van de uitgeversaandelen doordat 441 uitgevers een mandaat hebben afgegeven.

Daarnaast heeft Stichting de Thuis kopie Stichting PRO aangewezen als verdeelorganisatie voor de uitgeversaandelen. Omdat alle groepen rechthebbenden reeds vertegenwoordigd zijn binnen de sectie PRO Mandaat is besloten om voor de verdeling van deze gelden geen nieuwe sectie op te richten maar de activiteiten onder te brengen bij de sectie PRO Mandaat.

Rechtenopbrengsten en repartitie

De rechtenopbrengst en repartitie binnen PRO Mandaat bestaat volledig uit de uitgeversaandelen vanuit de thuis kopieregeling. Er is in 2020 € 873.000 (2018: € 1,2 miljoen) vanuit Thuis kopie ontvangen. De incasso in 2018 was hoger door enkele incidentele opbrengsten vanuit Thuis kopie. Er was in 2018 nog geld beschikbaar doordat enkele langlopende dossiers met betalingsplichten werden afgerond.

Financiering activiteiten PRO Mandaat

Stichting Reprorecht heeft in 2012 in goed overleg met de uitgevers een deel van het uitgeversaandeel gereparteerd aan PRO Mandaat. Dit met het doel om de aanloopkosten van de sectie te kunnen financieren tot het moment dat de uitgeversaandelen via PRO Mandaat aan de uitgevers aangeboden zouden kunnen worden. Er worden echter tot op heden geen reprorechtvergoedingen aangeboden via PRO Mandaat. Hierdoor zijn er geen gelden beschikbaar om de komende jaren de activiteiten van PRO Mandaat uit deze geldstroom te financieren. Dit betekent dat de activiteiten rondom de verdeling van de thuis kopie gelden, als activiteiten ter ondersteuning van de reprorechtactiviteiten worden gefinancierd, vanuit de verdeling van de thuis kopie gelden. Deze vorm van kruisfinanciering kan geen structurele oplossing zijn. Met alle betrokkenen wordt er gewerkt aan alternatieven. Daarbij is de vraag welke activiteiten nog uitgevoerd moeten worden voor de ondersteuning van Reprorecht en zo ja, hoe deze activiteiten ook in de toekomst gefinancierd kunnen worden.

Reservering gelden thuis kopie

In 2018 heeft PRO voor het eerst de thuis kopie gelden aan kunnen bieden aan uitgevers en producenten. De gelden zijn verdeelt op basis van de gegevens die beschikbaar zijn over de directe digitale consumentenomzet per categorie. Deze aandelen zijn gecorrigeerd op basis van de gegevens over het aandeel makers in loondienst. Immers, de HP/Reprobeldiscussie is ook van toepassing op de wettelijke thuis kopieregeling waardoor er alleen een aandeel beschikbaar is voor makers. Voor uitgevers betekent dit dat er een aandeel wordt berekend op basis van het aandeel makers in loondienst (op basis van het werkgeversauteursrecht) binnen een bepaalde sector. Het aandeel voor de educatieve uitgevers is toegevoegd aan de

repartitie van de readergelden. Vervolgens zijn binnen de overige relevante categorieën de omzetten van uitgevers opgevraagd. Omdat dit een geheel nieuwe geldstroom betreft en er twee categorieën rechthebbenden zijn toegevoegd aan het pallet van PRO (te weten: nieuwssites en consumentensites) is lastig vast te stellen of alle rechthebbende uitgevers of producenten zijn benaderd. Vandaar dat er een reservering is gemaakt van 10% voor al die partijen die zich in een later stadium alsnog melden bij PRO.

Hoofddorp, 17 juni 2020

Namens het bestuur:

Henk van der Rijst
Voorzitter Stichting PRO

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2020
Netto omzet	
Administratievergoeding	552
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>552</u>
Kosten Cedar	344
Bestuurskosten	15
Adviseurskosten	75
Kosten marktonderzoek	0
Kosten contributies en bijdragen	57
Overige bedrijfslasten	64
Som der bedrijfslasten	<u>555</u>
Exploitatieresultaat	-3
Financieel resultaat	0
Resultaat	<u>-3</u>

2 Jaarrekening

(Na resultaatbestemming, bedragen x € 1.000)

	<u>31 december 2019</u>		<u>31 december 2018</u>
ACTIVA			
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	65	<i>a</i>	340
Overige vorderingen	25	<i>b</i>	36
Overlopende activa	<u>2</u>	<i>c</i>	<u>1</u>
	92		377
Liquide middelen	1.842	<i>d</i>	6.246
Totaal	<u><u>1.934</u></u>		<u><u>6.623</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	<u>841</u>	<i>e</i>	<u>2.651</u>
	841		2.651
Te verdelen rechten	955	<i>f</i>	-65
Kortlopende schulden			
Crediteuren	22	<i>g</i>	31
Overige schulden	47	<i>h</i>	32
Overlopende passiva	<u>69</u>	<i>i</i>	<u>183</u>
	138		246
Totaal	<u><u>1.934</u></u>		<u><u>2.832</u></u>

(bedragen x € 1.000)

	Exploitatie 2019	Begroting 2019	Exploitatie 2018
Administratievergoeding	380	<i>j</i> 311	1.466
Overige bedrijfsopbrengsten	0	0	237
Totaal baten	<u>380</u>	<u>311</u>	<u>1.703</u>
Kosten Cedar	256	264	772
Bestuurskosten	8	12	20
Adviseurskosten	45	69	69
Kosten marktonderzoek	0	0	69
Contributies en bijdragen	40	35	67
Overige bedrijfslasten	37	42	138
Totaal lasten	<u>386</u>	<u>422</u>	<u>1.135</u>
Som van baten en lasten	-6	-111	568
Financieel resultaat	0	0	0
Resultaat	<u>-6</u>	<u>-111</u>	<u>568</u>
Resultaatbestemming			
Mutatie algemene reserve	-6	-111	568
	<u>-6</u>	<u>-111</u>	<u>568</u>

(opgesteld volgens de indirecte methode, bedragen x € 1.000)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Bedrijfsvoering		
Saldo van baten en lasten	-6	568
Veranderingen in werkkapitaal:		
Toename vorderingen	10	430
Afname schulden	-85	-307
	<u>-75</u>	<u>123</u>
	-81	691
Te verdelen rechten		
Rechtenopbrengsten	3.932	12.115
Repartitie	-4.523	-17.785
Veranderingen in werkkapitaal:		
Overige mutaties	-146	853
Afname debiteuren	275	85
Toename repartitiedebiteuren	-23	-29
	<u>-485</u>	<u>-4.761</u>
Kasstroom uit rechtenopbrengst en repartitie	0	0
Ontvangen interest	<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	-566	-4.070
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Afsplitsing UvO	-3.838	0
Toevoeging aan te verdelen rechten	0	-300
	<u>-3.838</u>	<u>-300</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-3.838	-300
Netto kasstroom	-4.404	-4.370
Liquide middelen 1 januari	6.246	10.616
Liquide middelen 31 december	<u>1.842</u>	<u>6.246</u>
Mutatie liquide middelen boekjaar	-4.404	-4.370

(bedragen x € 1.000)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Stand per 1 januari	-65	4.752
Afsplitsing UvO	-2.034	0
Rechtenopbrengsten	3.932	12.115
Overige mutaties	-146	853
Repartitie	-4.523	-17.785
Stand per 31 december	<u>-2.836</u>	<u>-65</u>
Rechtenopbrengsten		
Nederlandse gebruikers	283	7.525
Nederlandse CBO's	3.489	4.590
Buitenlandse CBO's	160	0
	<u>3.932</u>	<u>12.115</u>
Overige mutaties		
Overige mutaties	0	300
Mutatie te realiseren admin.vergoeding	-146	553
	<u>-146</u>	<u>853</u>
Repartitie		
Rechthebbenden	-4.128	-13.288
Nederlandse CBO's	-12	-2.475
Buitenlandse CBO's	-20	-49
Netto repartitie	<u>-4.160</u>	<u>-15.812</u>
Ingehouden administratievergoeding	-363	-1.973
Bruto repartitie	<u>-4.523</u>	<u>-17.785</u>
Te verdelen rechten	<u>-802</u>	<u>-65</u>

Doelstelling van de stichting

Stichting PRO, Kamer van Koophandel nummer 41217603 is op 14 november 1997 opgericht en statutair gevestigd in Amsterdam. De stichting heeft ten doel, zonder winstoogmerk voor zichzelf, het behartigen of doen behartigen van de belangen van uitgevers en de door hen vertegenwoordigende auteurs op het gebied van collectieve exploitatie of administratie van auteursrechten, alsmede al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Stichting PRO kent hiertoe secties welke ieder specifieke auteursrechtelijke regelingen uitvoeren. Alle secties zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de stichting.

Grondslagen voor de waardering

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Richtlijn 640 'Organisaties zonder Winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving, de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten ('Wet Toezicht'), de van toepassing zijnde delen van de Wet Normering Topinkomens ('WNT') en met de eisen van het CBO Keurmerk van Voice.

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva (met uitzondering van het eigen vermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

In de balans en winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Voor de leesbaarheid wordt in de toelichtingen veelal gebruik gemaakt van het betreffende jaartal waar de stand per balansdatum bedoeld wordt en worden bedragen afgerond weergegeven. Alle bedragen in het jaarverslag luiden in duizenden euro's tenzij anders vermeld.

Continuïteit: De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteit van de stichting. Voor een toelichting op de impact van de Corona-crisis wordt verwezen naar de toelichting op de gebeurtenissen na balansdatum.

Vergelijking met voorgaand jaar: De gehanteerde grondslagen zijn ongewijzigd. De afsplitsing van de sectie PRN/IPRO naar Stichting UvO primo 2019 is niet rechtstreeks in de jaarrekening verwerkt, maar is als separate mutatie opgenomen in de toelichting per balanspost.

Vorderingen: Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. De voorziening voor oninbaarheid voor vorderingen uit hoofde van de exploitatie van auteursrechten wordt gevormd ten laste van de te verdelen rechten. Gefactureerde rechtenopbrengsten worden pas gerepartieerd aan rechthebbenden nadat deze daadwerkelijk geïncasseerd zijn.

Liquide middelen: De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Te verdelen rechten: De te verantwoorden gelden uit hoofde van de exploitatie van auteursrechten worden niet in de exploitatierekening opgenomen, maar worden opgenomen als een verplichting aan de rechthebbenden. De doorbetalingsverplichting heeft in principe een kortlopend karakter.

De te verdelen rechten worden in de balans verantwoord als er sprake is van een rechtens afdwingbare vordering die op betrouwbare wijze is vast te stellen en waarvan het waarschijnlijk is dat deze zal worden ontvangen. De door de incasserende organisaties hierop ingehouden administratievergoedingen worden in mindering gebracht op de ontvangen brutobedragen. Op de te verdelen rechten worden de nog in te houden administratievergoedingen in mindering gebracht. Voor zover deze niet in het jaar van verantwoording van de rechtenopbrengst als bate worden gerealiseerd worden deze separaat gepresenteerd onder de overlopende passiva. Bij afsluiting van een repartitiejaar kan voor een periode van maximaal twee jaar nog een reserve voor claims worden aangehouden.

Kortlopende schulden: Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Tenzij anders vermeld is de resterende looptijd korter dan één jaar.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Administratievergoedingen: De administratievergoedingen worden indien en voor zover mogelijk gerealiseerd naar rato van de verrichte werkzaamheden. De door rechthebbenden verschuldigde administratievergoedingen voor verrichte werkzaamheden worden veelal ingehouden op de repartitie, maar worden in de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de door Stichting PRO verrichte werkzaamheden. De vergoeding voor de werkzaamheden met betrekking tot het innen van rechten wordt in de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarin ook de rechtenopbrengst wordt verantwoord. Het restant van de administratievergoeding wordt beschouwd als zijnde ter dekking van de repartiekosten en wordt verantwoord in het jaar waarin de repartitie wordt verantwoord. Indien de voortgang van verrichte werkzaamheden onvoldoende betrouwbaar kan worden vastgesteld wordt de administratievergoeding in de staat van baten en lasten verantwoord bij de repartitie.

De administratievergoeding voor **leenrechtgelden** en **thuiskopiegelden** bedraagt 7,5% voor alle rechthebbenden. De verantwoording in de staat van baten en lasten vindt volledig plaats bij de repartitie aangezien de hiervoor benodigde inzet globaal overeenkomt met de daadwerkelijk gereparteerde bedragen.

De administratievergoeding voor **CLIPgelden** bedraagt 15%. Voor de verantwoording in de staat van baten en lasten wordt ervan uitgegaan dat 80% van gemiddeld 15% administratievergoeding betrekking heeft op werkzaamheden met betrekking tot de inning van rechtenopbrengsten. 20% wordt gerealiseerd op het moment van repartitie.

Overige bedrijfsopbrengsten: De overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit inhoudingen op de repartitie ter dekking van de handavingskosten van de readerregeling.

Bedrijfslasten: De bedrijfslasten bestaan uit de aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten Cedar betreffen het aandeel van Stichting PRO in de kosten van directe personele inzet, algemene kosten, huisvestings- en automatiseringskosten van Cedar B.V.

Financieel resultaat: Het financieel resultaat wordt verantwoord in de periode waartoe het behoort en bestaat uit het saldo van rentebaten en -lasten en de aan de periode toe te rekenen koersverschillen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht is geen BTW opgenomen buiten de mutatie in de betreffende balanspositie. Voor het inzicht voor de gebruiker wordt in afwijking van het gebruikelijke model gekozen voor een specifieke presentatie van de kasstromen uit de te verdelen rechten. Derhalve is de operationele kasstroom uitgesplitst naar de eigen bedrijfsvoering en de te verdelen rechten. De repartitie wordt netto opgenomen, dus na inhouding van administratievergoedingen. De stichting heeft geen kasstromen uit investeringsactiviteiten, deze zijn derhalve niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Verbonden partijen

Cedar B.V. kan worden aangemerkt als verbonden partij, aangezien Stichting PRO is vertegenwoordigd in het bestuur van Stichting Cedar. Stichting Cedar bezit 100% van de aandelen in Cedar B.V. Op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst worden de operationele activiteiten en bestuurlijke ondersteuning uitgevoerd door of middels Cedar B.V. De hiervoor door Cedar B.V. gemaakte kosten worden doorbelast.

Ook de bestuursleden van Stichting PRO kunnen gezien worden als verbonden partijen. Een overzicht van hun (neven-)functies is opgenomen vanaf blz. 36.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
a) Debiteuren		
Stand per 1 januari	340	425
Afsplitsing UvO	-285	0
Overige mutaties	10	-85
Stand per 31 december	<u>65</u>	<u>340</u>
b) Overige vorderingen		
Omzetbelasting	0	2
Nog te factureren	17	0
Overige vorderingen	8	34
	<u>25</u>	<u>36</u>
c) Overlopende activa		
Overlopende activa	2	1
	<u>2</u>	<u>1</u>
d) Liquide middelen		
Bankrekeningen	5	22
Spaarrekeningen	1.837	6.224
	<u>1.842</u>	<u>6.246</u>
Stand per 1 januari	6.246	10.616
Afsplitsing UvO	-3.614	0
Mutatie boekjaar	-790	-4.370
Stand per 31 december	<u>1.842</u>	<u>6.246</u>

e) Algemene reserve

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Stand per 1 januari	2.651	2.383
Afsplitsing UvO	-1.804	0
Mutatie vanuit resultaatbestemming	-6	568
Mutatie vanuit te verdelen gelden	0	-300
Stand per 31 december	<u>841</u>	<u>2.651</u>

In de statuten van Stichting PRO is geen resultaatbestemming opgenomen. De algemene reserve van Stichting PRO bestaat uit de vermogens van de verschillende secties. Doelstelling is om het vermogen per sectie op het niveau te houden van 1 tot 1,5 maal de jaarlijkse kosten per sectie. Op het moment dat het vermogen van een sectie groter is dan 1,5 maal de exploitatie, wordt dit overschot toegevoegd aan de te verdelen rechten zodat deze gelden weer beschikbaar komen aan de rechthebbenden. De bestemming van het resultaat heeft bij bestuursbesluit plaatsgevonden zoals is toegelicht bij de staat van baten en lasten. De bestemming van het resultaat is verwerkt in de jaarrekening. De algemene reserve is vrij besteedbaar.

Verdeling vermogen per sectie:

PRN/IPRO	-	1.804
PLU	537	505
CLIP	195	265
Pro-Mandaat	109	77
	<u>841</u>	<u>2.651</u>

f) Te verdelen rechten

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Stand per 1 januari	3.726	4.752
Afsplitsing UvO	-2.034	0
Rechtenopbrengsten	3.932	12.115
Overige mutaties	-146	853
Repartitie	-4.523	-17.785
Stand per 31 december	<u>955</u>	<u>-65</u>
Opbouw naar jaarlaag		
2015 en ouder	0	84
2016	100	356
2017	423	843
2018	198	2.443
2019	234	0
Totaal te verdelen rechten	<u>955</u>	<u>3.726</u>
Opbouw Te verdelen rechten		
Sectie PRN+IPRO	0	2.034
Sectie PLU	257	264
Sectie CLIP	181	164
Sectie PRO-Mandaat	517	1.264
	<u>955</u>	<u>3.726</u>

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
g) Crediteuren		
Crediteuren	22	8
Repartitiedebiteuren	0	23
	<u>22</u>	<u>31</u>
Stand per 1 januari	31	70
Afsplitsing UvO	-8	0
Mutatie boekjaar	-1	-39
Stand per 31 december	<u>22</u>	<u>31</u>

In het crediteurensaldo is een schuld van € 10.941 opgenomen aan Cedar B.V.

h) Overige schulden

Omzetbelasting	39	0
Overige schulden	8	32
	<u>47</u>	<u>32</u>

i) Overlopende passiva

Nog te realiseren administratievergoeding	69	183
	<u>69</u>	<u>183</u>
Stand per 1 januari	183	460
Afsplitsing UvO	-53	0
Mutatie boekjaar	-61	-277
Stand per 31 december	<u>69</u>	<u>183</u>

De Nog te realiseren administratievergoeding betreft het nog niet gerealiseerde deel van de bij repartitie in te houden administratievergoeding.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

De verplichting ultimo 2019 is conform de in de dienstverleningsovereenkomst tussen Cedar B.V. en Stichting PRO vastgestelde berekeningswijze

vastgesteld op € 120.767 (2018: € 255.769). De verplichting wordt opvraagbaar na opzegging door Stichting PRO van de dienstverleningsovereenkomst met Cedar B.V.

j) Administratievergoedingen

Stichting PRO heeft over 2019 € 380.000 (begroot: € 311.000) aan administratievergoedingen gerealiseerd. Dat is significant hoger dan begroot. Belangrijkste oorzaak is dat er meer Thuiskopiegelden zijn uitgekeerd (€ 1,5 miljoen) dan begroot (€ 1 miljoen). Daarnaast is zowel de CLIP uitkering als de Leenrecht uitkering licht hoger dan begroot. Hierdoor zijn er meer administratiekosten gerealiseerd.

In 2020 hebben we inmiddels te maken met een wereldwijde Corona-pandemie, met voor velen grote medische- en financiële impact. Waar de impact voor de individuele rechthebbenden van PRO groot kan zijn, lijkt de financiële impact in 2020 voor PRO zelf en de vergoedingen die PRO zal innen voor - en doorbetalen aan haar rechthebbenden beperkt.

Op grond van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten valt Stichting PRO onder de Wet Normering Topinkomens (WNT). Het voor 2019 toepasselijk bezoldigingsmaximum bedraagt € 194.000. De directeur van de stichting is benoemd per 26 maart 2018 en is in loondienst bij Cedar B.V. Hij wordt op basis van een functietarief doorbelast. De bezoldiging van de directeur ligt onder het toepasselijk maximum. Het uurtarief bedraagt minder dan € 187. De bezoldiging van de voorzitter en de overige bestuursleden ligt op of onder het toepasselijk maximum.

Op grond van het Beleidskader 'Toezicht Collectief Beheer 2017', nader uitgewerkt in het rapport 'Toezicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten 2017', hoeft voor de bestuursleden geen urenadministratie te worden bijgehouden en is de berekening van de parttimefactor achterwege gebleven. Als individueel bezoldigingsmaximum van de voorzitter en de overige bestuursleden is dan ook 15% respectievelijk 10% opgenomen van het voor de stichting toepasselijk bezoldigingsmaximum.

bedragen x C 1	Dhr. B. Pijnacker		Dhr. drs. H. van der Rijst	
	Directeur		Voorzitter	
Functiegegevens	2019	2018	2019	2018
Kalenderjaar	01/01 - 31/12	26/03 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Aanvang en einde functievulling	01/01 - 31/12	26/03 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,414	-	-	-
Dienstbetrekking	Nee	Nee	Nee	Nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Bezoldiging	60.121	81.651	7.669	14.364
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	85.285	228.200	29.100	28.350
Bestuursleden met bezoldiging ≤ C 1.700				Functie
Dhr. J.M. Buizer				Bestuurslid
Dhr. M. David				Bestuurslid
Dhr. F.H. Jonkers				Bestuurslid
Dhr. A.J. Reekers				Bestuurslid

De omvang dienstverband van de directeur is voor wat betreft het individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum van toepassing vanaf maart 2019.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Datum vaststelling: 17 juni 2020 te Hoofddorp

Namens het bestuur,

.....
Dhr. drs. H. van der Rijst
Voorzitter

.....
Dhr. F.H. Jonkers
Secretaris/penningmeester

.....
Dhr. J.M. Buizer

.....
Dhr. M. David

.....
Dhr. J.M. Buizer

3 Overige gegevens

	Aftreden/ herbenoemen	Termijn
Algemeen bestuur PRO		
Henk van der Rijst (voorzitter)	na transitieperiode	3e termijn
Floor Jonkers (PLU)	jun-20	2e termijn
Arno Reekers (CLIP)	dec-21	2e termijn
Jelle Buizer (vanaf juni 2018)	jun-21	1e termijn
Sectie PLU		
Floor Jonkers (voorzitter)	jul-20	2e termijn
Marius van Campen	mei-19	1e termijn
Jan Joris Keijzer	apr-21	1e termijn
Sectie CLIP		
Arno Reekers (voorzitter)	mrt-18	3e termijn
Jelle Buizer	dec-18	3e termijn
Bart Verkade	apr-18	2e termijn
Dick van Eijk	apr-18	2e termijn
Sectie PRO Mandaat		
Jelle Buizer (voorzitter)	mei-20	3e termijn
Cornil Balk	mei-20	3e termijn
Martijn David	mei-20	3e termijn
Pieter Bon	mei-21	1e termijn
Erik Janssen	mei-21	1e termijn
Johan Leenaars (per december 2018)	dec-21	1e termijn
G.J. Schinkel		
J. Duurinck		

* De heer David is als ambtelijk secretaris van het Algemeen Bestuur, namens de Mediafederatie, aanwezig bij alle bestuursvergaderingen. Daarnaast is de heer David bestuurslid in de sectie PRO Mandaat.

Bestuurslid Algemeen Bestuur	Nevenfunctie	Bezoldigd j/n
De heer drs. H. van der Rijst	Bestuurslid Stichting Cedar	j
	Taliesin Beheer bv - directeur	j
	Voorzitter VGEO Vereniging van Gepensioneerden Elsevier Ondernemingen	n
	Bestuurslid vereniging van gepensioneerden PGB	n
De heer J. Buizer	Customer Succes Manager groot zakelijk bij FD Mediagroep	j
	Toezichthoudend bestuurslid /penningmeester Stichting Reprorecht	j
	Voorzitter Raad van Bestuur van Landgoed Schovenhorst B.V. (tot 1 november 2019)	n
	Voorzitter Stichting Oudemans (tot 1 november 2019)	n
	Secretaris SBBP van Het Financieele Dagblad	n
	Lid raad van advies van Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen	n
	Penningmeester Rotary Club Ede Hoekelum (tot 1 juli 2019)	n
De heer A. Reekers	Chef redactie Verslaggeverij De Telegraaf'	j
	Voorzitter Stichting Telegraafpensioenfonds 1959	j
De heer F. Jonkers	Uitgever VBK Media	j
	Bestuurslid algemeen bestuur Stichting Leenrecht	n
	Bestuurslid van het Algemeen Bestuur van Stichting PRO	n
	Voorzitter sectie geschriften Stichting Leenrecht	n
	Directeur F H Jonkers Beheer BV	j
	Lid Ondernemingsraad VBKU, Utrecht/Amsterdam	n
	Lid Medezeggenschapsraad RKBS De Hoeksteen, Krommenie	n
	Lid van de Ledenraad van de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	n
Directeur	Nevenfunctie	Bezoldigd j/n
Barry Pijnacker	Directeur Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Stichting UvO)	j
	Bestuurslid Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren (VOI©E)	n
	Eigenaar Studio Chasse Patate	j

lid sectie PLU	nevenfunctie	bezoldigd j/n
De heer F. Jonkers	Uitgever VBK Media	j
	Bestuurslid algemeen bestuur Stichting Leenrecht	n
	Bestuurslid van het Algemeen Bestuur van Stichting PRO	n
	Voorzitter sectie geschriften Stichting Leenrecht	n
	Directeur F H Jonkers Beheer BV	j
	Lid Ondernemingsraad VBKU, Utrecht/Amsterdam	n
	Lid Medezeggenschapsraad RKBS De Hoeksteen, Krommenie	n
	Lid van de Ledenraad van de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	n
De heer M. van Campen	Zakelijk directeur bij Gottmer Uitgevers Groep	j
	Bestuurslid GAU (Groep Algemene Uitgevers) van de Mediafederatie	n
	Bestuurslid Sectie Geschriften van het Leenrecht;	n
De heer J. Keijzer	Managing Director HarperCollins Holland	j
	Bestuurslid GAU (Groep Algemene Uitgevers) van de Mediafederatie	n
	Penningmeester VUZEDA (Vereniging van Uitgevers Zonder Eigen Distributie Apparaat)	n
	Voorzitter van raad van advies van de Rotterdamse Studentenvereniging Sanctus Laurentius	n
	Bestuurslid Sectie Geschriften van Stichting Leenrecht	n

lid sectie CLIP	nevenfunctie	bezoldigd j/n
De heer A. Reekers	Chef redactie Verslaggeverij De Telegraaf'	j
	Voorzitter Stichting Telegraafpensioenfonds 1959	j
De heer J. Buizer	Customer Succes Manager groot zakelijk bij FD Mediagroep	j
	Toezichhoudend bestuurslid /penningmeester Stichting Reprorecht	j
	Voorzitter Raad van Bestuur van Landgoed Schovenhorst B.V. (tot 1 november 2019)	n
	Voorzitter Stichting Oudemans (tot 1 november 2019)	n
	Secretaris SBBP van Het Financieele Dagblad	n
	Lid raad van advies van Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen	n
	Penningmeester Rotary Club Ede Hoekelum (tot 1 juli 2019)	n
De heer D. van Eijk	Operationeel manager redactie NRC	j
	Penningmeester Stichting Stimulering Onderwijsjournalistiek	n
	Voorzitter VvE Syntax	n
	Docent journalistiek UvA	j
	Assessor examens journalistiek Fontys Hogeschool	j
De heer B.V. Verkade	Zakelijk directeur De Persgroep Nederland	j

Lid sectie PRO Mandaat	Nevenfunctie	Bezoldigd j/n
De heer P. Bon	Senior uitgever bij Wolters Kluwer	j
	Bestuurslid Stichting Reprorecht, vertegenwoordiger van uitgevers (categorie vak en wetenschap, boeken en	j
De heer J. Buizer	Customer Succes Manager groot zakelijk bij FD Mediagroep	j
	Toezichhoudend bestuurslid /penningmeester Stichting Reprorecht	j
	Voorzitter Raad van Bestuur van Landgoed Schovenhorst B.V. (tot 1 november 2019)	n
	Voorzitter Stichting Oudemans (tot 1 november 2019)	n
	Secretaris SBBP van Het Financieele Dagblad	n
	Lid raad van advies van Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen	n
	Penningmeester Rotary Club Ede Hoekelum (tot 1 juli 2019)	n
De heer C.P. Balk	Business Controller Misset Uitgeverij bv	j
	Bestuurslid Stichting Reprorecht	j
De heer. E. Janssen	Directeur FEMU	j
	Bestuurslid Stichting Reprorecht	j
	Zelfstandig Dirigent en Jurylid	j
De heer G.J. Schinkel	Senior uitgever Sdu	j
	Bestuurslid Stichting Reprorecht	j
	Secretaris van de Stichting Bibliotheek van het Boekenvak	n
	Penningmeester Amsterdamse Universiteits-Vereniging (AUV)	n
De heer J. Duurinck	CFO Uitgeverij New Skool Media B.V.	j
	Bestuurslid Stichting Reprorecht	j
	Penningmeester Stichting Algemeen Basisonderwijs Rijnwaarden	n
De heer J. Leenaars	Financieel Directeur LCG Malmberg	j
	Bestuurslid Stichting Reprorecht	n
De heer M. David	Senior Adviseur IE, Collectieve Rechten en Privacy/Algemeen Secretaris Groep Algemene Uitgevers	j
	Bestuurslid Stichting Reprorecht	j
	Bestuurslid sectie PRO Mandaat van Stichting PRO	n
	Directeur Bureau sectie CLIP van Stichting PRO	n
	Bestuurslid sectie Geschriften van Stichting Leenrecht	n
	Bestuurslid Dr. P.A. Tiele-Stichting	n
	Bestuurslid Koninklijke Vereniging van het Boekenvak/Stichting Marktonderzoek Boekenvak	n
	Bestuurslid Stichting BREIN	n
	Lid Raad van Toezicht Literatuurmuseum	n
Bestuurslid NBD Biblion	n	

pro

Publicatie- en Reproductierechten Organisatie

Contactgegevens Stichting PRO

Adres:

Stichting PRO
Postbus 3060
2130 KB Hoofddorp

Telefoonnummer:

023-799 7048

E-mail:

pro@cedar.nl

Website:

www.stichting-pro.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO) te Hoofddorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO) op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de in Nederland geldende Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven (RJ 640), de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) voor zover van toepassing op basis van artikel 25a van de wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten en de bepalingen van en krachtens artikel 2a van het Besluit transparantieverslag richtlijnen collectief beheer.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het krachtens artikel 25a van de wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten van toepassing zijnde onderdelen van de Regeling Controleprotocol WNT 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking ten aanzien van de uitkering aan individueel rechthebbenden

In 2019 is voor € 4.160.000 uitgekeerd aan rechthebbenden, zoals blijkt uit het mutatieoverzicht te verdelen rechten, opgenomen op pagina 13 van de jaarrekening. De verdeling van bedragen welke beschikbaar zijn voor het uitkeren aan individueel rechthebbenden valt buiten de scope van onze controle. Wij hebben dan ook geen werkzaamheden verricht omtrent deze onderverdeling. Dit doet geen afbreuk aan ons **oordeel over de jaarrekening**.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en RJ 640 is vereist.
- ▶ alle informatie bevat die op grond van artikel 2b tot en met artikel 3.d.4 van het Besluit transparantieverlag richtlijn collectief beheer is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, RJ 640 en artikel 2b tot en met artikel 3.d.4 van het Besluit transparantieverlag richtlijnen collectief beheer.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de WNT voor zover van toepassing op basis van artikel 25a van de wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten en de bepalingen van en krachtens artikel 2a van het Besluit transparantieverslag richtlijn collectief beheer. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, artikel 25a van de wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten van toepassing zijnde onderdelen van de Regeling Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 17 juni 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.
A.P. van Veen RA
